

شماره چاپ: ۱۷۱۲

شماره ثبت: ۶۸۷

دوره دهم - سال چهارم

تاریخ چاپ: ۱۳۹۸/۹/۱۸

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور ۳۳. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۶۸۲۳
دی‌ماه ۱۳۹۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	۱. بررسی تبصره‌های مؤثر لایحه بر بخش صنعت، معدن و پتروشیمی
۱۵	۲. ارزیابی اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش صنعت، معدن و پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹
۲۴	جمع‌بندی و ارائه پیشنهاد

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور ۳۳. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در شرایطی تدوین شده که آثار اقتصادی ناشی از دور جدید تحریم‌های ظالمانه، وصول درآمدهای نفتی را با محدودیت مواجه کرده است. از این رو تخصیص بهینه منابع و هزینه‌کرد کارای بودجه عمومی کشور از حساسیت بیشتری برخوردار است. تأمین اعتبارات بخش صنعت و معدن به دلیل نقش قابل توجه آن در صادرات غیرنفتی کشور، اشتغال‌زایی و پیوند با سایر بخش‌های اقتصادی اهمیت زیادی دارد.

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در ارتباط با بخش صنعت و معدن از جنبه‌های زیر قابل توجه است:
- با توجه به شرایط خاص کشور و محدودیت بانک‌ها در ارائه خدمات به صادرکنندگان، نقش صندوق ضمانت صادرات در پوشش ریسک سرمایه‌گذاران و صادرکنندگان کشور و تسهیل تأمین منابع مالی مورد نیاز صادرکنندگان بیش از پیش اهمیت دارد. یکی از رویکردهای مثبت لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، پیش‌بینی منابع صندوق توسعه ملی برای افزایش سرمایه این صندوق است که در صورت تخصیص می‌تواند بسیار اثربخش باشد.

- تأمین اعتبار برای برنامه رونق تولید و اشتغال پایدار در قالب بند «الف» تبصره «۱۸» از مواردی است که در سال‌های اخیر در بودجه‌های سنواتی کشور منظور می‌شود. ارزیابی عملکرد این اعتبارات حاکی از آن است که اعتبارات پیش‌بینی شده در سال ۱۳۹۷ به دلیل تأخیر در تأمین منابع در اواخر این سال و عمدتاً در سال ۱۳۹۸ تخصیص داده شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که به دلیل مشکلات پیش آمده در فرایند اجرا، عملکرد این تبصره ضعیف بوده است. میزان منابع پیش‌بینی شده لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در ارتباط با تبصره «۱۸» نیز از شفافیت لازم برخوردار نیست. لکن تحلیل برنامه تولید و اشتغال منتشر شده توسط سازمان برنامه و بودجه نشان از کاهش بیش از ۵۰ درصدی تسهیلات پیش‌بینی شده بخش صنعت و معدن از اعتبارات تبصره «۱۸» دارد.

- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی شده فصل صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۸ به صورت اسمی رشدی حدود ۲۹ درصد دارد.

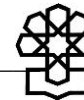
- با توجه به رشد حدود ۷۵ درصدی درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، میزان اعتبار تخصیص یافته برای هزینه‌کرد در بخش معادن کشور برخلاف نص صریح بند «پ»

ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه که باید ۱۰۰ درصد این درآمدها در بخش معادن کشور هزینه شود، تنها ۴۶ درصد از درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن در قالب اعتبارات متفرقه انتقال یافته برای هزینه‌کرد در بخش معدن کشور در نظر گرفته شده است که نیاز به تجدیدنظر دارد.

- با توجه به وضعیت ارزی کشور، ایجاد چالش برای واردات تجهیزات ایمنی معادن به‌ویژه معادن زیرزمینی زغال‌سنگ و رویداد حوادث متعدد منجر به مرگ کارگران در این معادن در سال ۱۳۹۸، اختصاص اعتبارات کافی برای ایجاد پایگاه‌های اورژانس در مناطق زغالی کشور تا سقف ۴,۰۰۰ میلیارد ریال ضروری است.

مقدمه

بخش صنعت و معدن ایران با سهمی حدود ۱۸/۷ درصد از ارزش‌افزوده کل کشور در سال ۱۳۹۷، به‌عنوان یکی از بخش‌های پیشران کشور محسوب می‌شود. براساس طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۷، حدود ۳۲ درصد از شاغلان کشور در بخش صنعت و معدن مشغول به فعالیت بوده‌اند. این در حالی است که رشد اقتصادی این بخش در سال مذکور به‌دلیل شرایط خاص حاکم بر کشور منفی بوده است. این آمار نشان از آن دارد که بخش صنعت و معدن کشور در صورت حمایت و البته مدیریت صحیح منابع مالی، قابلیت تأثیرگذاری بیشتر بر مؤلفه‌های اقتصادی کشور را دارد. سهم بخش صنعت و معدن از اعتبارات بودجه عمومی کشور و اعتبارات طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای جزئی از حمایت‌های مالی از این بخش است. از این‌رو در این گزارش وضعیت بخش صنعت و معدن کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ بررسی شده است. در همین راستا در بخش اول وضعیت بخش صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ از نگاه کلان بررسی شده است. در بخش دوم تبصره‌های مؤثر لایحه بر بخش صنعت، معدن و پتروشیمی با قانون بودجه سال ۱۳۹۸ مقایسه و عملکرد آنها بررسی شده است. در بخش سوم اعتبارات طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای بخش صنعت، معدن و پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ ارزیابی شده است. در نهایت جمع‌بندی و پیشنهادهای ارائه شده است.

۱. بررسی تبصره‌های مؤثر لایحه بر بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

جدول ۱. مقایسه تطبیقی تبصره‌های مؤثر و مرتبط با بخش صنعت، معدن و پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ با قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور و ارائه پیشنهاد

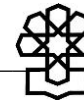
شماره تبصره	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	عملکرد (ملاحظات)
	بند «الف» - جزء «۲» اجازه به بانک‌های عامل برای اعطای تسهیلات ارزی - ریالی از محل منابع در اختیار برای طرح‌های توسعه‌ای و زیربنایی سازمان‌های توسعه‌ای بخش صنعت و معدن با مشارکت حداقل پنجاهویک درصدی (۵۱٪) بخش خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته براساس مزیت‌های منطقه‌ای	تغییری در متن نداشته است.	بند «پ» ماده (۴۶)، بند «ت» ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه کشور	سازمان‌های توسعه‌ای ایدرو و ایمیدرو از محل تسهیلات در نظر گرفته شده در این تبصره در دو سال گذشته عملکردی نداشته است. سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران نیز عملکردی نداشته است.
تبصره «۴»	بند «ه» افزایش سرمایه دولت در صندوق ضمانت صادرات تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو، از محل مجوز به دولت برای برداشت منابع سال ۱۳۹۹ صندوق توسعه ملی به مبلغ سه میلیارد و چهارصد و بیست و پنج میلیون (۳,۴۲۵,۰۰۰,۰۰۰) یورو به صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت	در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ وجود نداشت.	بند «خ» ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه کشور	میزان سرمایه صندوق ضمانت صادرات حدود ۱۲۰ میلیون دلار و تعهدات این صندوق حدود ۲ میلیارد دلار است. با توجه به شرایط خاص اقتصادی کشور و محدودیت بانک‌ها، نقش صندوق ضمانت صادرات در پوشش ریسک سرمایه‌گذاران و صادرکنندگان کشور و تسهیل تأمین منابع مالی مورد نیاز صادرکنندگان بیش از پیش اهمیت دارد. لذا افزایش سرمایه صندوق مثبت ارزیابی می‌شود.

عملکرد (ملاحظات)	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	شماره تبصره
<p>عملکرد سازمان توسعه‌ای ایدرو: سازمان برنامه و بودجه کشور اعتباری به میزان ۴,۹۰۰,۰۰۰ میلیون ریال از محل ردیف ۷۱-۵۵۰۰۰۰ تحت عنوان «سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران - بابت مشارکت در طرح‌های سرمایه‌گذاری با اولویت مناطق محروم به سازمان ابلاغ گردید. - مبلغ ۳,۸۶۰,۰۰۰ میلیون ریال در قالب اسناد خزانه اسلامی به طرح یاد شده تخصیص داده شده است.</p> <p>- مبلغ ۳,۸۴۷,۰۰۰ میلیون ریال تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸ هزینه گردید.</p> <p>- برای سال ۱۳۹۸ مبلغ ۳۲۰۰ میلیارد ریال واگذاری اسناد خزانه ابلاغ شده است که میزان ۸۰۰ میلیارد ریال آن تخصیص داده شده است. زمان قانونی برای هزینه‌کرد آن تاریخ ۱۳۹۹/۴/۳۱ اعلام شده است.</p>	<p>ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور</p> <p>ماده (۱۰) قانون برنامه ششم توسعه کشور</p> <p>ماده (۱۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه</p>	<p>بند «ب»</p> <p>اجازه به دولت برای انتشار اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی) تا مبلغ دویست و نود هزار میلیارد (۲۹۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به منظور تأمین مالی</p>	<p>بند «ب»</p> <p>اجازه به دولت برای انتشار اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی) تا مبلغ پانصد و پنجاه هزار میلیارد (۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به منظور تأمین مالی</p>	<p>تبصره «۵»</p>
<p>عملکرد سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران:</p> <p>طی ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸ مبلغ ۵۴۵۰۸۸ میلیون ریال برای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی سازمان دریافت و هزینه شده است.</p>				

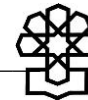
شماره تبصره	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	عملکرد (ملاحظات)
تبصره «۵»	بند «ه» واگذاری اسناد خزانه اسلامی به طلبکاران دولت با حفظ قدرت خرید در سقف نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار و با سررسید تا سه سال صادر و تا سقف دویست هزار میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال	بند «ه» واگذاری اسناد خزانه اسلامی به طلبکاران دولت با حفظ قدرت خرید در سقف نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار و با سررسید تا سه سال صادر و تا سقف یکصدوسی هزار میلیارد (۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال		عملکرد واگذاری اسناد خزانه توسط سازمان توسعه‌ای ایدرو ذیل عنوان کلی اوراق مالی اسلامی در بند «ب» این تبصره ارائه شد.
	بند «ز» به‌منظور پوشش‌های بیمه‌ای و همچنین بهادارسازی ریسک‌های بیمه‌ای، به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مؤسسات بیمه بازرگانی اجازه داده می‌شود تا سقف یک‌هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در بازار سرمایه نسبت به انتشار اوراق بهادار بیمه‌ای در چارچوب قوانین و مقررات به‌شرط تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، اقدام نمایند.	بند «ز» انتشار مبلغ یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اسناد خزانه اسلامی با سررسید کمتر از یک سال بند «ز» لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ اضافه شده است و بند «ز» قانون بودجه ۱۳۹۸ حذف شده است.	بند «ج» ماده (۹) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی	گسترش ابزارهای تضمین و پوشش‌های بیمه‌ای در کشور به‌ویژه در حوزه‌های صادراتی و بازرگانی با توجه به محدودیت‌های این حوزه به‌دلیل شرایط خاص کشور، می‌تواند مؤثر باشد.
تبصره «۵»	بند «ط» انتشار اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) به‌منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز با اولویت میدین مشترک وزارت نفت و طرح‌های زیربنایی و توسعه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، در سقف سی‌وپنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و تضمین و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکت‌های مذکور از محل عایدات طرح	تغییری در متن نداشته است.	ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ماده (۱۰) قانون برنامه ششم توسعه کشور ماده (۱۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه	سازمان‌های توسعه‌ای ایدرو و ایمیدرو عملکردی نداشته است.

شماره تبصره	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	عملکرد (ملاحظات)
تبصره «۷»	بند «ه» به دولت اجازه داده می‌شود مطالبات قبل از سال ۱۳۹۷ سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بابت مشارکت در تأمین سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن و همچنین مطالبات سازمان‌های مذکور و وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه بابت سهم متعلق به آنها از واگذاری سهام مطابق قوانین مربوط را با بدهی آنها به دولت بابت «سود سهام» و «مالیات» تا سقف هفت هزار و هشتصد میلیارد (۷,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به‌صورت جمعی - خرجی از طریق گردش خزانه تهاتر کند.	تفاوت مفاد این بند لایحه با قانون بودجه سال ۱۳۹۸ در کاهش سقف رقم پیش‌بینی شده است. به طوری که در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ تا سقف بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مصوب شد. همچنین عبارت «و یا تا سقف مطالبات نسبت به اعطای خطوط اعتباری تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) یا تضامین برای طرح‌های اشتغال‌زا با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم اقدام کند» از متن لایحه حذف شده است.	تبصره «۷» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی الحاقی مصوب ۱۳۹۲/۱۱/۳۰	مجموع مطالبات سازمان توسعه‌ای ایدرو تا قبل از سال ۱۳۹۷ معادل ۱۰۳۳۵/۹ میلیارد ریال بوده است (۱۶۵۰ میلیارد ریال بابت مشارکت در تأمین سرمایه بانک صنعت و معدن، ۸۶۸۵/۹ میلیارد ریال بابت واگذاری سهام) که در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۳۳۰۰۰۰ میلیون ریال تهاتر انجام شده است و در تاریخ ۱۳۹۸/۸/۳۰ معادل ۶۰۰۰ میلیارد ریال ابلاغ تهاتر صادر شده است. مجموع مطالبات سازمان توسعه‌ای ایمیدرو تا قبل از سال ۱۳۹۷، حدود ۴۸,۲۳۰ میلیارد ریال بوده است که در سال ۱۳۹۷ معادل ۱,۳۳۰,۰۰۰ میلیون ریال تهاتر با سود سهام بدهی مالیاتی انجام شده است و در تاریخ ۱۳۹۸/۸/۳۰ معادل ۶,۰۰۰ میلیارد ریال ابلاغ تهاتر صادر شده است. مجموع مطالبات شرکت ملی صنایع پتروشیمی تا پایان سال ۱۳۹۷ حدود ۵۸۰۰۰ میلیارد ریال بوده است. در تاریخ ۱۳۹۸/۹/۲۳ حسابرسی ویژه برای تهاتر معادل ۶۰۰۰ میلیارد ریال در حال انجام است. دلایل توجیهی پیشنهاد: مطابق تبصره «۷» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی الحاقی مصوب

شماره تبصره	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	عملکرد (ملاحظات)
				۱۳۹۲/۱۱/۳۰ معادل هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصل از واگذاری شرکت‌های وابسته به سازمان‌های توسعه‌ای کشور در اختیار سازمان‌های مذکور برای مشارکت با بخش غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پُرخطر و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری مصرف شود. با توجه به اینکه مطالبات سازمان‌های توسعه‌ای از محل واگذاری‌ها ارقام متفاوتی است و این امکان وجود دارد که سازمان توسعه‌ای توان جذب کامل مبلغ تعیین شده تهاتر از محل بدهی خود به دولت بابت «سود سهام» و «مالیات» را نداشته باشد، لذا پیشنهاد می‌شود راهکار دیگری برای جذب منابع پیش‌بینی شده در این بند برای سازمان‌های توسعه‌ای در نظر گرفته شود.
پیشنهاد اصلاح بند «ه» تبصره «۷»	بند «و» یا در سقف بند «الف» تبصره «۳» این قانون نسبت به اعطای خطوط اعتباری تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) یا تضامین برای طرح‌های اشتغال‌زا با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم اقدام کند» اضافه شود.			
تبصره «۹»	بند «و» به منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی،	تغییری در متن نداشته است.	ماده واحد قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه	دلایل توجیهی پیشنهاد: براساس قانون استفاده متوازن از امکانات کشور، دولت در توزیع منابع

شماره تبصره	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	عملکرد (ملاحظات)
	فناوری و مهارتی، اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای مناطق کمتر توسعه یافته مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰، قابل اختصاص به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و جهاد دانشگاهی مستقر در استان نیز است.		و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت	عمومی باید به نحوی عمل کند که فاصله شاخص برخوردار شهری‌ها با کمتر از سطح متوسط کشور در هر سال برنامه حداقل ده درصد (۱۰٪) به سطح یاد شده نزدیک شود. طی سال‌های گذشته درصد شهرک‌های صنعتی دارای مصوب شبکه آب، برق و گاز جزء شاخص‌های مورد عمل در تعیین سهم فعالیت‌ها در شهرستان‌ها منظور می‌شد، لکن از سال ۱۳۹۸ تأمین زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی ذیل شاخص نرخ بیکاری (بخش‌های اقتصادی آمده است، با توجه به اهمیت شهرک‌های صنعتی در ارتقای شاخص‌های فناوری و مهارتی در سطح کشور پیشنهاد اصلاح بند «و» تبصره «۹» ارائه می‌شود.
پیشنهاد اصلاح بند «و» تبصره «۹»	عبارت «شهرک‌ها و نواحی صنعتی» پس از عبارت «جهاد دانشگاهی» اضافه شود.			
تبصره «۱۴»	درخصوص دریافتی‌ها (منابع) و هزینه‌های سازمان هدفمندی یارانه‌ها در قالب جدول تبصره «۱۴» نکته: در بخش منابع تبصره «۱۴» لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ فروش میعانات گازی به واحدهای پتروشیمی به مبلغ ۲۵۹ هزار میلیارد ریال اضافه شده است. در بخش مصارف نیز در ردیف «۳۰» برای تولید و اشتغال بند «الف» تبصره «۱۸»، حمل و نقل ریلی، مسکن و نهاده‌های کشاورزی در مجموع مبلغ ۱۰۲ هزار میلیارد	درخصوص دریافتی‌ها (منابع) و هزینه‌های سازمان هدفمندی یارانه‌ها در قالب جدول تبصره «۱۴»	ماده (۳۹) قانون برنامه ششم توسعه کشور	در عملکرد ۶ ماهه اول سال سازمان توسعه‌ای ایدرو ۱۳۹۸ طی ابلاغیه شماره ۱۳۰۰۷۲ مورخ ۱۳۹۸/۳/۱۸ معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه مبلغ ۶۵ میلیارد ریال از محل بند «الف» تبصره «۱۴» به وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت پرداخت بابت کارخانه گسترش صنایع بلوچ اختصاص یافت. ۶۵ میلیارد ریال توسط کارخانه مذکور اخذ گردید.

شماره تبصره	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۸	تطبیق لایحه بودجه ۱۳۹۹ با قوانین بالادستی کشور	عملکرد (ملاحظات)
	ریال در نظر گرفته شده است.			در خصوص ردیف (۳۰) بخش مصارف تبصره «۱۴» به صورت مستقل در بخش بعد نکاتی ارائه شده است.
تبصره «۱۸»	بند «الف» اجازه به دولت برای ترکیب منابع از محل تبصره «۱۴»، صندوق توسعه ملی و تسهیلات بانکی برای اجرای برنامه‌های ایجاد اشتغال مولد، تثبیت اشتغال موجود و تکمیل برنامه‌های بند «الف» تبصره «۱۸» سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸	اجازه به دولت برای ترکیب منابع از محل بودجه عمومی، بخشی از اعتبارات تبصره «۱۴»، صندوق توسعه ملی و تسهیلات بانکی برای اجرای برنامه‌های ایجاد اشتغال مولد، تثبیت اشتغال موجود و تکمیل برنامه‌های بند «الف» تبصره «۱۸» سال ۱۳۹۷	بند «ز» ماده (۴)، جزء «۱» بند «الف» ماده (۲۷)، بند «ح» ماده (۴)، تبصره «۴» ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه کشور	سازمان‌های توسعه‌ای ایدرو و ایمیدرو عملکردی در این خصوص نداشته است. لکن در ارتباط با عملکرد این تبصره در حوزه صنعت به صورت مستقل در بخش بعد مطالبی ارائه شده است.
	بند «د» اجازه به دولت که از طریق سازمان‌های توسعه‌ای و با به‌کارگیری ابزارهای متنوع تأمین مالی به منظور ایجاد و اشتغال رونق تولید نسبت به اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری، زیرساختی و نوسازی صنایع اقدام کند.	تغییری در متن نداشته است.		سازمان‌های توسعه‌ای ایدرو و ایمیدرو عملکردی در این خصوص نداشته است.
تبصره «۱۹»	دستگاه‌های اجرایی مکلفند از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی‌های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح‌های جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای منابع عمومی و اختصاصی و طرح‌های شرکت‌های دولتی با منابع داخلی از طریق انعقاد قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی با بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخش‌های خصوصی و تعاونی فراهم کنند.	تغییری در متن نداشته است.	ماده (۲۷) و بند «ط» ماده (۲۸) قانون الحاق موادی به تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه	عملکردی در حوزه صنعت نداشته است.

تبصره «۱۴»

یارانه کود اوره کشاورزی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

براساس مصوبه شماره ۱۰۶۹۱ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۸ کارگروه تنظیم بازار، قیمت مصوب کود اوره معادل ۶,۱۲۵ ریال در هر کیلوگرم تعیین شد. از سویی، طبق جزء «۴» بند «الف» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ در خرید محصولات پتروشیمی توسط یا به دستور دولت، قیمت بورس مبنای عمل بوده و یارانه مورد نظر دولت برای مصرف‌کنندگان داخلی در اختیار دستگاه ذی‌ربط قرار می‌گیرد که تاکنون این ماده قانونی اجرا نشده است.

با اجرایی شدن مصوبه شماره ۹۱۱۰۸/ت/۵۵۸۲۵ هـ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۱ هیئت وزیران در خصوص قیمتگذاری خوراک صنایع بالادستی بر مبنای متوسط ماهیانه نرخ معاملاتی ارز در سامانه نیما، قیمت تمام شده کود از این محل افزایش یافته است. با پیگیری‌های صورت گرفته، در تصویبنامه مورخ ۱۳۹۸/۷/۱۸ هیئت وزیران، قیمت کود اوره تحویلی پتروشیمی به‌ازای هر کیلو ۷۹۶۲ ریال تعیین شده که با احتساب هزینه تبعی ابلاغی برابر ۲۹۵۰ ریال، قیمت فروش کود اوره به کشاورزان ۱۰۹۱۲ ریال تعیین شده است. با عنایت به بند «۴» مصوبه مذکور، سازمان برنامه و بودجه موظف شده است یارانه مورد نیاز برای تأمین کود اوره کشاورزان را در لوایح بودجه سنواتی تخصیص اعتبار دهد. در جدول ۲ یارانه مورد نیاز برای تأمین کود اوره در قالب دو سناریو برآورد شده است.

جدول ۲. برآورد یارانه مورد نیاز برای تأمین کود اوره بخش کشاورزی

شرح	حداقل قیمت کود اوره در ۶ ماه گذشته در بورس کالا	قیمت فروش شرکت‌های پتروشیمی به بخش کشاورزی (کیلو/ریال)	مابه‌التفاوت قیمت بورسی و تکلیفی	برآورد یارانه مورد نیاز (میلیارد ریال)
سناریو اول - مقدار کود تحویلی به بخش کشاورزی معادل ۲ میلیون تُن	۱۶۰۰۰	۷۹۶۲	۸۰۳۸	۱۶۰۷۶
سناریو دوم - مقدار کود تحویلی به بخش کشاورزی معادل ۱/۵ میلیون تُن	۱۶۰۰۰	۷۹۶۲	۸۰۳۸	۱۲۰۵۷

مأخذ: محاسبات تحقیق.

مطابق آمار جدول ۲ یارانه مورد نیاز برای تأمین دو میلیون تُن کود اوره مبلغ ۱۶۰۷۶ میلیارد ریال و با هدف تأمین ۱/۵ میلیون تُن کود حدود ۱۲۰۵۷ میلیارد ریال برآورد می‌شود. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد در ردیف ۳۰ مصارف هدفمندی یارانه در جدول تبصره «۱۴» مبلغ ۱۰۲۰۰۰ میلیارد ریال برای مصارف تولید و اشتغال (بند «الف» تبصره «۱۸»)، حمل‌ونقل ریلی، مسکن و نهاده‌های کشاورزی در نظر گرفته شده است. عدم شفافیت و مشخص نبودن

سهم هریک از این بخش‌ها از اعتبار در نظر گرفته شده موجب شده است نتوان در خصوص تأمین منابع مورد نظر مطابق سناریوهای مدنظر اظهار نظر قطعی کرد.

شایان ذکر است علاوه بر یارانه محاسبه شده مذکور، یارانه دیگری نیز بابت هزینه‌های تبعی تأمین کود بخش کشاورزی هرساله در لوایح بودجه سنواتی منظور می‌گردد. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ این یارانه بخشی از اعتبار ردیف ۱-۵۲۰۰۰۰۰ جدول ۹ ماده واحد با عنوان یارانه نهاده‌ها، عوامل تولید، خرید تضمینی محصولات کشاورزی به مبلغ ۶۵۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است.

تبصره «۱۸»

الف) منابع مالی موضوع اجرای تبصره «۱۸» ماده واحد قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

طی سال‌های اخیر کمبود منابع مالی و دشواری تأمین مالی از بانک یکی از چالش‌های اصلی واحدهای تولیدی و فعالان بخش صنعت کشور بوده است. قانونگذار با هدف حمایت از بخش تولید و کمک به رفع این مشکل، منابع مالی مشخصی را در قالب تبصره «۱۸» ترکیب و برای اجرای برنامه‌های ایجاد اشتغال پایدار و رونق تولید در قوانین بودجه سنواتی مصوب کرد. لکن عملکرد ضعیف اجرای این تبصره طی دو سال گذشته اثربخشی این اقدام مثبت را تقلیل داده است. به‌منظور تحلیل بیشتر این موضوع در ادامه منابع مالی مصوب و تخصیص داده شده و عملکرد تبصره «۱۸» طی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ارائه می‌شود. در جدول ۳ محل‌های تأمین مالی موضوع تبصره «۱۸» و مبالغ آن طی سال‌های ۱۳۹۷ الی ۱۳۹۹ ارائه شده است.

جدول ۳. منابع مالی اجرای تبصره «۱۸» ماده واحد قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

سال	شرح	محل تأمین اعتبار	مبلغ (میلیارد ریال)
۱۳۹۷	اعتبارات قانون بودجه	ردیف شماره ۵۴-۵۵۰۰۰۰ جدول شماره (۹) پیوست قانون بودجه	۳۰۰۰۰
		بسیست درصد از اعتبارات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قانون بودجه	تا سقف ۱۲۴۰۰۰
		افزایش منابع ناشی از فروش داخلی فرآورده‌های نفتی موضوع جزء «۲» بند «الف» تبصره «۱۴» قانون	۵۰۰۰۰
	منابع صندوق	اعتبارات موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده (۵۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳	تا مبلغ ۱۵۰۰۰۰
		تسهیلات بانکی	از محل منابع داخلی بانک‌های عامل
	مجموع		
۱۳۹۸ ^(۱)	اعتبارات قانون بودجه	ردیف شماره ۲۸-۵۵۰۰۰۰ جدول شماره (۹) پیوست قانون بودجه	۳۰۰۰۰

سال	شرح	محل تأمین اعتبار	مبلغ (میلیارد ریال)
		بخشی از منابع ردیف (۲۲) جدول مصارف تبصره «۱۴» قانون	نامشخص
	منابع صندوق	اعتبارات موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده (۵۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳	تا مبلغ ۹۵۰۰۰
	تسهیلات بانکی	از محل منابع داخلی بانک‌های عامل	حداقل تا مبلغ ۱۲۵۰۰۰
	مجموع		تا مبلغ ۲۵۰۰۰۰
۱۳۹۹ ^(۲)	اعتبارات لایحه بودجه	اعتبارات مندرج در جدول تبصره «۱۴» لایحه در قالب وجوه اداره شده، یارانه سود، کمک بلاعوض	نامشخص
	منابع صندوق	منابع موضوع ماده (۵۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	نامشخص
	تسهیلات بانکی	از محل منابع داخلی بانک‌های عامل	نامشخص
	مجموع		نامشخص

مأخذ: آیین‌نامه‌های اجرایی تبصره «۱۸»، سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.

(۱) مجموع سال ۱۳۹۸ بدون لحاظ بخشی از منابع ردیف (۲۲) جدول مصارف تبصره «۱۴» قانون بودجه محاسبه شده است.

(۲) ارقام تخصیص یافته به این بخش در آیین‌نامه اجرایی تبصره «۱۸» سال ۱۳۹۹ و تفاهمنامه‌های مربوط مشخص می‌شود.

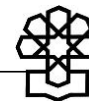
ب) اقدامات صورت گرفته در خصوص بند «الف» تبصره «۱۸» در حوزه صنعت و معدن

با هدف اجرای برنامه تولید و اشتغال حوزه صنعت و معدن برای سال ۱۳۹۷ با تأکید بر ایجاد و تثبیت اشتغال با تمرکز بر تأمین مالی خوشه‌های صنعتی و خدمات کلینیکی مرتبط با آن، تفاهمنامه همکاری مشترک بین سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت صنعت، معدن و تجارت در تاریخ ۱۳۹۷/۹/۲۰ منعقد گردید. براساس این تفاهمنامه مقرر شد برنامه‌های وزارت صمت و نحوه تأمین مالی به شرح جدول ۴ اجرا شود.

جدول ۴. برنامه‌های اشتغال حوزه کسب و کارهای صنعتی و معدنی و نحوه تأمین مالی آن در سال ۱۳۹۷

نحوه تأمین منابع مالی برنامه (میلیارد ریال)					هدف‌گذاری تعداد شغل	عنوان برنامه
جمع تسهیلات	کمک‌های فنی و اعتباری	یارانه سود تسهیلات	تسهیلات از محل منابع بانکی	تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی		
۴۳۴۰۲	۰	۳۱۸۴	۲۰۱۰۹	۲۰۱۰۹	۱۳۰۰۰۰	تسهیلات برنامه تکمیل طرح‌های نیمه تمام
۷۶۰۱۲	۰	۵۵۷۷	۳۵۲۱۷/۵	۳۵۲۱۷/۵	۵۲۰۰۰	تسهیلات برنامه بازسازی و نوسازی
۹۲۰۹۶	۰	۱۴۵۰	۴۵۳۲۳	۴۵۳۲۳	۸۷۰۰۰	تأمین سرمایه در گردش واحدها
۴۶۶	۴۶۶	۰	۰	۰	۱۰۰۰	توسعه خوشه‌های صنعتی و خدمات کلینیکی
۲۱۱۹۷۶	۴۶۶	۱۰۲۱۱	۱۰۰۶۴۹/۵	۱۰۰۶۴۹/۵	۲۷۰۰۰۰	جمع

مأخذ: برنامه‌های تولید و اشتغال گسترده و مولد (موضوع بند «الف» تبصره «۱۸» قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور)، سازمان برنامه و بودجه، ۱۳۹۸.

همان‌طور که از آمار جدول ۲ مشخص است براساس تفاهمنامه سازمان برنامه و بودجه و وزارت صمت در اواخر سال ۱۳۹۷ مقرر شد از محل منابع تبصره «۱۸» حدود ۲۰۰ هزار میلیارد ریال منابع از محل منابع صندوق توسعه ملی و منابع داخلی بانک‌های عامل، تسهیلات ارزان‌قیمت^۱ در اختیار واحدهای تولیدی متقاضی قرار گیرد. یارانه سود این تسهیلات به مبلغ ۱۰/۲ هزار میلیارد ریال توسط سازمان برنامه و بودجه متناسب با تعداد شغل ایجاد شده و پیشرفت عملیاتی برنامه ابلاغ و تخصیص داده می‌شود. شایان ذکر است با توجه به محدودیت‌های بودجه عمومی کل کشور، عدم تحقق منابع پیش‌بینی شده در ردیف متفرقه ۵۴-۵۵۰۰۰۰ بودجه سال ۱۳۹۷ و عدم امکان جابه‌جایی ۲۰ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای پشتیبانی از طرح‌های تولید و اشتغال کشور، براساس مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی معادل ریالی برداشت یک میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی برای این مهم با تأیید مقام معظم رهبری اختصاص یافت. رقم مذکور طی مراحل مختلف به حساب معرفی شده توسط سازمان برنامه و بودجه کشور نزد خزانه‌داری کل کشور واریز شده است.

آمار موجود نشان می‌دهد صندوق توسعه ملی تا تاریخ ۱۳۹۸/۹/۱۱ مبلغ ۳۹ هزار میلیارد ریال در سه مرحله شامل مبلغ ۹ هزار میلیارد ریال در مرحله اول در اسفندماه ۱۳۹۷، مبلغ ۲۰ هزار میلیارد ریال در مرحله دوم در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸ و ۱۰ هزار میلیارد ریال در مرحله سوم در آذرماه سپرده‌گذاری ریالی در بانک‌ها انجام داده است. براساس قانون حداقل معادل این مبلغ را نیز بانک‌های عامل باید از محل منابع داخلی خود تأمین کنند (در مجموع ۷۸ هزار میلیارد ریال). به‌عبارتی عملکرد اعطای تسهیلات بند «الف» تبصره «۱۸» قانون بودجه سال ۱۳۹۷ تا تاریخ ۱۳۹۸/۹/۱۱ کمتر از ۳۹ درصد بوده است. شایان ذکر است درخصوص تسهیلات تبصره «۱۸» قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و سهم بخش صنعت از این تسهیلات هنوز تصمیم‌گیری توسط سازمان برنامه و بودجه انجام نشده است. در نمودار ۱ عملکرد برنامه تولید و اشتغال بخش صنعت و معدن در ارتباط با تبصره «۱۸» ارائه شده است.

۱. نرخ سود تسهیلات مناطق محروم و غیرمحروم به ترتیب ۱۲ و ۱۴ درصد.

نمودار ۱. خلاصه عملکرد برنامه تولید و اشتغال بخش صنعت و معدن تا تاریخ ۱۳۹۸/۹/۱۷
(میلیارد ریال)

مأخذ: اطلاعات دریافتی از دفتر امور اقتصاد مقاومتی و شورای اقتصاد سازمان برنامه و بودجه کشور، ۱۳۹۸.

همان‌طور که از نمودار ۱ مشخص است تا تاریخ ۱۳۹۸/۹/۱۷ تسهیلات سپرده‌گذاری شده فقط به ۲۲۴ متقاضی و به مبلغ حدود ۱۳ هزار میلیارد ریال پرداخت شده است. همان‌طور که اشاره شد یارانه سود تسهیلات به تناسب عملیاتی شدن پرداخت بانک‌ها توسط سازمان برنامه و بودجه تخصیص داده می‌شود. از آنجا که عملکرد بانک‌ها در پرداخت تسهیلات به متقاضیان با در نظر گرفتن مجموع ۵۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات (پرداختی مرحله اول و دوم صندوق و ترکیب آن با منابع داخلی بانک که متناسب با آن یارانه تسهیلات پرداخت شده) کمتر از ۲۳ درصد بوده است، سازمان برنامه و بودجه تاکنون یک مرحله یارانه سود به مبلغ ۲ هزار میلیارد ریال را اختصاص داده است و اخیراً ابلاغ پرداخت بخش دیگری از یارانه سود به بانک‌ها انجام شده است.

براساس اطلاعات موجود، حدود ۹۱ درصد کل تسهیلات پرداخت شده به مبلغ ۱۱۹۱۴ میلیارد ریال به تأمین سرمایه در گردش واحدهای صنعتی اختصاص یافته است و مابقی به میزان ۶۷۵/۲ میلیارد ریال به توسعه واحدهای موجود (بازسازی و نوسازی) و مبلغ ۴۹۵/۴ میلیارد ریال به تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام صنعتی و معدنی اختصاص یافته است. تحلیل این عملکرد گویای آن است که تسهیلات پرداختی بیشتر بر حفظ وضع موجود متمرکز بوده و تسهیلات کمتری برای ایجاد اشتغال جدید پرداخت شده است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در قالب تبصره «۱۸» منابع غیرشفافی برای اجرای برنامه‌های ایجاد اشتغال مولد، تثبیت اشتغال موجود، اجرای سیاست‌های بازار کار و تکمیل اجرای برنامه‌های تبصره

«۱۸» قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ کل کشور لحاظ شده است. براساس پیش‌بینی‌های ارائه شده در گزارش برنامه تولید و اشتغال منتشر شده توسط سازمان برنامه و بودجه، تأمین منابع مالی تبصره «۱۸» برای بخش صنعت و معدن در سال ۱۳۹۹ به شرح جدول ۵ است.

جدول ۵. پیش‌بینی منابع مالی برنامه‌های تولید و اشتغال بخش صنعت و معدن در سال ۱۳۹۹

(میلیارد ریال)

۴۰۰۰۰	تسهیلات از محل منابع داخلی بانک‌ها
۴۰۰۰۰	تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی
۱۰۰۰۰	تأمین مالی از محل بودجه عمومی
۹۰۰۰۰	مجموع

مأخذ: گزارش برنامه تولید و اشتغال (برپایه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی)، سازمان برنامه و بودجه کشور، ۱۳۹۸.

براساس آمار جدول ۵ تسهیلات پیش‌بینی شده برای اجرای بند «الف» تبصره «۱۸» در بخش صنعت و معدن با کاهش حدود ۵۷ درصدی به ۹۰۰۰۰ میلیارد ریال کاهش یافته است.

مع الوصف با توجه به تأثیر بخش صنعت و معدن در تحریک و ایجاد اشتغال، تجهیز به موقع منابع مالی و مدیریت صحیح در هزینه‌کرد آن می‌تواند دستاوردهای مطلوب‌تری به همراه داشته باشد. ارزیابی عملکرد بند «الف» تبصره «۱۸» در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ حاکی از وجود مشکلاتی در فرایند اجرای این تبصره در دستگاه‌های مجری و بانک‌هاست. لذا ضروری است مشکلات شناسایی شده و راهکارهای لازم برای حل آنها در قالب تفاهمنامه میان دستگاه‌ها و سازمان برنامه و بودجه کشور مدنظر قرار گیرد.

۲. ارزیابی اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش صنعت، معدن و پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در جدول ۶ ماده‌واحد و جداول کلان منابع و مصارف بودجه، قابل ردیابی است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ رقم تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن معادل ۱۵۲۲۸ میلیارد ریال برآورد شده است که نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۸ معادل ۱۱۷۹۳/۸ میلیارد ریال، حدود ۲۵ درصد به صورت اسمی رشد داشته است.

یکی از تغییرات رویکردی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ که رصد اعتبارات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای را در حوزه بخش صنعت و معدن در سطح استان‌ها امکان‌پذیر کرده است، تفکیک این اعتبارات برحسب امور، فصل و برنامه به تفکیک استان است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ فصل صنعت و معدن هر استان به دو برنامه «ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساخت‌های صنعتی و معدنی» و برنامه «اکتشاف منابع معدنی» طبقه‌بندی شده که در مجموع برای هریک به ترتیب مبالغ ۲۲۵۶۵۷۲ میلیون ریال و ۶۲۷۹۷ میلیون ریال پیش‌بینی شده است. در خصوص این ارقام به دلیل اینکه در قانون بودجه سال ۱۳۹۸، اعتبارات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای استان به صورت متمرکز ارائه شده است، امکان مقایسه وجود ندارد.

الف) بخش صنعت

اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه اجرایی در پیوست یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ آمده است. در جدول ۶ اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش صنعت مصوب سال ۱۳۹۸ و برآورد سال ۱۳۹۹ به تفکیک دستگاه مربوطه ارائه شده است. شایان ذکر است آمار مبالغ تخصیص داده شده در جدول ۶ براساس اطلاعات دریافتی از دستگاه‌ها تا پایان آذرماه سال ۱۳۹۸ است.

جدول ۶. اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش صنعت مصوب سال ۱۳۹۸ و برآورد سال ۱۳۹۹

(میلیون ریال)

دوران برنامه ششم				دستگاه مربوطه	عنوان	شماره طبقه‌بندی
برآورد ۱۳۹۹	تخصیص ۱۳۹۸	ابلاغ ۱۳۹۸	مصوب ۱۳۹۸			
۷۹۰۷۶۸	۵۰۰۰۰۰	۶۵۸۵۹۰	۷۵۷۰۰۰	سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران		
				اهداف طرح	شماره و عنوان طرح	
۱۲۰۰۰		۱۷۴۰۰	۲۰۰۰۰	ایجاد شهرک	ایجاد هفت شهرک فناوری صنعتی	۱۳۰۴۰۱۱۰۰۵
۱۵۰۰۰		۲۲۶۲۰	۲۶۰۰۰	احداث مرکز تجهیز	ایجاد مراکز خدمات فناوری و کسب‌وکار	۱۳۰۴۰۱۱۰۰۷
۱۰۰۰۰		۱۴۷۹۰	۱۷۰۰۰	ایجاد مناطق ویژه صنایع نوین	ایجاد مناطق ویژه استقرار صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر در جوار قطب‌های علمی - صنعتی کشور	۱۳۰۴۰۱۱۰۰۹
۱۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۸۷۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	اعطای تسهیلات و پرداخت یارانه سود تسهیلات ایجاد اشتغال	کمک‌های فنی و اعتباری به صنایع کوچک و متوسط	۱۳۰۴۰۱۱۰۲۰
۶۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۹۱۵۰	۴۵۰۰۰	ایجاد خوشه صنعتی	کمک به ایجاد و توسعه خوشه‌های صنعتی	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۴

دوران برنامه ششم				دستگاه مربوطه	عنوان	شماره طبقه‌بندی
برآورد ۱۳۹۹	تخصیص ۱۳۹۸	ابلاغ ۱۳۹۸	مصوب ۱۳۹۸			
۴۸۹۷۶۸	۳۹۰۰۰۰	۳۹۱۵۰۰	۴۵۰۰۰۰	تسویه پساب صنعتی - تسویه مجدد پساب صنعتی	کمک به تکمیل و ایجاد تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهرک‌های صنعتی	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۵
۵۰۰۰۰		۴۳۵۰۰	۵۰۰۰۰	کمک به نوسازی و تجدید ساختار صنایع	کمک به نوسازی و تجدید ساختار صنایع	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۶
۴۹۰۰۰		۴۲۶۳۰	۴۹۰۰۰	کمک به تجدید ساختار زنجیره صنایع لبنی، خدمات مرتبط و ترویج مصرف شیر	کمک‌های فنی و اعتباری به صنایع لبنی	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۸
۶۴۸۰۰۰	-	-	۵۸۱۵۰۰	وزارت صنعت، معدن و تجارت		
				اهداف طرح	شماره و عنوان طرح	
۷۰۰۰	-	-	۷۰۰۰	مطالعات کاربردی	طرح مطالعات کاربردی صنعتی و معدنی	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۰
۸۰۰۰۰	-	-	۸۰۰۰۰	تولید و توسعه فناوری و نوآوری	کمک به ارتقای نوآوری و توسعه صنایع نوین	۱۳۰۴۰۱۲۰۱۱
۱۶۰۰۰	-	-	۱۶۰۰۰	تشکیل سرمایه ثابت	کمک‌های فنی و اعتباری به صنایع دریایی	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۷
۴۵۰۰۰	-	-	۵۱۵۰۰	تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات و تعمیرات اساسی	تعمیرات اساسی و تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۷
۵۰۰۰۰۰	-	-	۴۲۷۰۰۰	تشکیل سرمایه ثابت در ایجاد و توسعه تکنولوژی و ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی	اعطای کمک‌های فنی و اعتباری به صنایع	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۹
۲۱۰۰۰۰	۱۶۶۷۰۰*	--	۲۱۰۰۰۰	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران		
				اهداف طرح	شماره و عنوان طرح	
۲۱۰۰۰۰	۱۶۶۷۰۰	-	۲۱۰۰۰۰	کمک‌های فنی و اعتباری	کمک‌های فنی و اعتباری برای ایجاد و توسعه مجتمع‌های تولیدی صادرات‌گرا در سواحل جاسک و گواتر	۱۳۰۴۰۱۱۰۱۹
۱۶۴۸۷۶۸	-	-	۱۵۴۸۵۰۰	مجموع		

مأخذ: اطلاعات دریافتی از سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ۱۳۹۸.
* مقدار ۵۰۰۰ میلیارد ریال از رقم مذکور به‌صورت نقد و مابقی به‌صورت اوراق مالی تخصیص داده شده است.

همان‌طور که از آمار جدول ۶ مشخص است در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ میزان اعتبارات طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بخش صنعت با رشدی نزدیک به ۶/۵ درصد به ۱۶۴۸/۷ میلیارد ریال نسبت به سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است. لکن نکته قابل توجه آن است که عملکرد دولت در سال ۱۳۹۸ گویای آن است که با وجود تعیین ارقام مصوب برای اجرای برنامه‌های مرتبط با بخش صنعت، اما در عمل در برخی موارد تخصیص و پرداختی کمتر از رقم مصوب بوده و در مورد برخی دیگر از برنامه‌ها اصلاً پرداختی صورت نگرفته است. با توجه به اهمیت بخش صنعت در ایجاد زیرساخت‌ها، ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی و ایجاد رونق تولید و اشتغال تخصیص بیشتر اعتبارات به این بخش می‌تواند در اثربخشی بیشتر منابع بودجه عمومی کشور مؤثر باشد.

ب) بخش معدن

درآمدهای بخش معدن و صنایع معدنی موضوع بند «پ» ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه عمدۀ درآمدهای بخش معدن و صنایع معدنی مربوط به حقوق دولتی معادن است. میزان درآمد پیش‌بینی شده برای حقوق دولتی معادن به‌همراه عواید حاصل از اجرای تبصره «۲» و «۳» ماده (۶) قانون معادن، در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ حدود ۱۶,۵۰۰ میلیارد ریال بوده است که این میزان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور به ۲۸,۷۴۰ میلیارد ریال افزایش یافته و به‌عبارتی با رشد ۷۴ درصدی همراه بوده است. جدول ۷ میزان درآمد ناشی از حقوق دولتی معادن و اعتبار تخصیص یافته به بخش معدن و صنایع معدنی را نشان می‌دهد.

جدول ۷. گزارش اعتبار ردیف متفرقه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت صمت در حوزه معدن و صنایع معدنی

میزان (میلیون ریال)	شرح	قانون / لایحه
۱۰,۵۰۰,۰۰۰	درآمد حقوق دولتی (ردیف ۱۳۰۴۰۸)	قانون بودجه سال ۱۳۹۷
۱۲,۵۲۹,۲۴۱	وصولی خزانه	
۶,۸۰۰,۰۰۰	اعتبار مصوب	
۴,۷۶۰,۰۰۰	اعتبار ابلاغی	
۳,۸۷۰,۰۰۰	اعتبار تخصیص یافته*	
۳۶/۸	درصد تخصیص یافته	
۳,۱۶۱,۸۵۰	عملکرد	قانون بودجه سال ۱۳۹۸
۱۵,۰۰۰,۰۰۰	درآمد حقوق دولتی (ردیف ۱۳۰۴۰۸)	
۸,۰۵۰,۰۰۰	اعتبار مصوب	
۶,۴۴۰,۰۰۰	اعتبار ابلاغی	
۱,۶۰۰,۰۰۰	اعتبار تخصیص یافته*	
۱۰/۶	درصد تخصیص یافته	
۲۸,۲۴۰,۰۰۰	درآمد حقوق دولتی (ردیف ۱۳۰۴۰۸)	لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

* بخشی از اعتبار تخصیص یافته به‌صورت اوراق بوده است.

در جدول ۳ پیوست ۲ لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و درآمدهای متفرقه در حوزه معادن و صنایع معدنی آمده است که در جدول ۸ ارائه شده است. در قوانین و مقررات براساس بند «پ» ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه کشور، درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی، حق انتفاع پروانه بهره‌برداری (دولتی)، عواید حاصل از ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ و عواید حاصل از تبصره‌های «۲» و «۳» ماده (۶) قانون اصلاح قانون معادن، ۱۰۰ درصد تخصیص یافته تلقی شده است و برای امور زیر صرف می‌شود:

۱. تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای معادن و زیرساخت‌های عمومی صنایع معدنی،
۲. اجرای تبصره «۶» ماده (۱۴) قانون معادن (با اولویت مناطق مجاور درگیر محدوده معدنی) و مواد (۲۵) و (۳۱) قانون معادن و ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور،
۳. تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا،
۴. تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی، شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور.

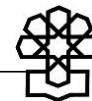
جدول ۸. درآمدهای حوزه معادن و صنایع معدنی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

(میلیون ریال)

شماره	عنوان	درآمد عمومی	درآمد اختصاصی	جمع کل
۱۳۰۰۰۰	درآمدهای حاصل از مالکیت دولت			
۱۳۰۱۰۰	سود سهام شرکت‌های دولتی			
۲۳۰۰۰۰	شرکت ملی فولاد ایران	۴۰,۹۶	۰	۴۰,۹۶
۲۳۰۱۴۰	شرکت سهامی زغال‌سنگ البرز مرکزی	۱۵,۸۲۰	۰	۱۵,۸۲۰
۲۳۰۱۷۰	شرکت سهامی تهیه و تولید مواد معدنی ایران (ایمپاسکو)	۴۸۹,۳۳۱	۰	۴۸۹,۳۳۱
۲۳۱۵۰۰	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)	۲,۸۰۲,۳۰۵	۰	۲,۸۰۲,۳۰۵
۲۹۴۱۹۰	شرکت سهامی صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی	۲۸,۸۱۳	۰	۲۸,۸۱۳
۲۹۳۹۴۰	فولاد آذربایجان	۸۴,۹۰۸	۰	۸۴,۹۰۸
۲۹۳۰۰۰	شرکت سهامی منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس	۴۸,۹۸۶	۰	۴۸,۹۸۶
۲۹۴۰۰۰	شرکت سهامی تولید آلومینای ایران	۲۲۰,۸۱۵	۰	۲۲۰,۸۱۵
۲۹۵۷۳۰	شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران	۱۳۰,۲۰۵	۰	۱۳۰,۲۰۵
	جمع سود سهام شرکت‌های دولتی	۳,۸۲۵,۲۷۹		۳,۸۲۵,۲۷۹
۱۳۰۴۰۰	سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت			
۱۳۰۴۰۸	درآمد حاصل از بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن			
۱۵۵۰۰۰	سهام وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲۸,۲۴۰,۰۰۰	۰	۲۸,۲۴۰,۰۰۰

شماره	عنوان	درآمد عمومی	درآمد اختصاصی	جمع کل
۱۳۰۴۱۸	درآمد حاصل از تبصره‌های «۲» و «۳» ماده (۶) قانون اصلاح قانون معادن			
۱۵۵۰۰۰	سهام وزارت صنعت، معدن و تجارت	۵۰۰,۰۰۰	۰	۵۰۰,۰۰۰
۱۴۰۱۰۵	درآمد حاصل از خدمات صنعتی، معدنی و اکتشافی			
۱۴۶۵۰۰	سهام سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۰	۱۷۰,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰
۱۵۵۰۰۰	سهام وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰
۱۴۰۱۰۸	درآمد حاصل از خدمات آزمایشگاهی			
۱۴۶۵۰۰	سهام سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات			
۱۵۵۰۰۰	سهام وزارت صنعت، معدن و تجارت	۵۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰
۱۴۰۲۰۳	کل درآمد حاصل از چاپ، توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آنها			
۱۴۶۵۰۰	سهام سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰
۱۴۰۱۰۷	کل درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی			
۱۴۶۵۰۲	سهام پژوهشکده علوم زمین	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰
۱۶۰۰۰۰	درآمدهای متفرقه			
۱۶۰۱۰۰	درآمدهای متفرقه			
۱۶۰۱۰۲	درآمد حاصل از فروش پسماندهای روی شهرک صنعتی سرب و روی زنجان	۵۰۰,۰۰۰	۰	۵۰۰,۰۰۰
۱۶۰۱۷۲	درآمد حاصل از بدهی ایدرو، ایمیدرو و پتروشیمی به دولت	۷,۸۰۰,۰۰۰	۰	۷,۸۰۰,۰۰۰
۱۶۰۱۸۷	درآمد موضوع جزء «۵» بند «الف» ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰
۳۱۰۰۰۰	واگذاری دارایی‌های مالی			
۳۱۰۴۰۰	منابع حاصل از دریافت اصل وام‌ها			
۲۳۰۰۰۰	شرکت ملی فولاد ایران	۴۷۹,۰۰۰	۰	۴۷۹,۰۰۰
۲۳۰۱۷۰	شرکت سهامی تهیه و تولید مواد معدنی ایران (ایمپاسکو)	۱۷۷,۰۰۰	۰	۱۷۷,۰۰۰
۲۳۱۵۰۰	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)	۹۰۰,۰۰۰	۰	۹۰۰,۰۰۰
۲۹۳۰۰۰	شرکت سهامی منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس	۵۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰
۲۹۴۰۰۰	شرکت سهامی تولید آلومینای ایران	۲۰۰,۰۰۰	۰	۲۰۰,۰۰۰
	جمع منابع حاصل از دریافت اصل وام‌ها	۱,۸۰۶,۰۰۰	۰	۱,۸۰۶,۰۰۰

همان‌طور که از جداول فوق مشخص است، برخلاف بند «پ» ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه کشور مبنی بر ۱۰۰ درصد تخصیص یافته تلقی شدن درآمدهای بخش معدن به این حوزه، از مجموع ۲۸,۲۴۰,۰۰۰ میلیون ریال درآمد پیش‌بینی شده از محل حقوق دولتی معادن برای سال ۱۳۹۹، به

میزان حدود ۴۸ درصد از این منابع یعنی ۱۳,۷۸۱,۰۱۱ میلیون ریال برای هزینه‌کرد در بخش معدن اختصاص داده شده است (جدول ۲-۷ لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور). همچنین اعتبار مشخصی برای ارتقای ایمنی معادن به‌ویژه معادن زیرزمینی زغال‌سنگ کشور که در سال ۱۳۹۸ موجب بروز حوادث منجر به فوت کارگران شده است، اختصاص داده نشده است و این در حالی است که برای احداث چهار پایگاه اورژانس در مناطق معدنی زغال‌سنگ کشور اعتباری بالغ بر ۴,۰۰۰ میلیارد ریال مورد نیاز است.

براساس گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، آخرین وضعیت عملکرد اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل ردیف متفرقه درآمد - هزینه‌ای ۲-۷۳۰۰۰۰۰ وزارت صنعت، معدن و تجارت در جدول ۹ آمده است.

جدول ۹. آخرین وضعیت اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف متفرقه ۱۱۹-۷۳۰۰۰۰ وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۱۳۹۸

شماره	عنوان	نحوه توزیع	مصوب ۱۳۹۷	ابلاغی ۱۳۹۷	تخصیص نقد ۱۳۹۷	تخصیص اوراق ۱۳۹۷	جمع تخصیص ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	ابلاغی ۱۳۹۸
۱۳۰۴۰۱۱۰۲۴	مستندسازی فعالیت‌های اکتشافی، استخراجی و بهره‌برداری	زمین‌شناسی/ ستاد		۱,۱۵۰,۰۰۰	۵۱۲,۹۴۰	۲۴۲,۰۰۰	۷۵۴,۹۴۰		۱,۸۵۰,۰۰۰
۱۳۰۴۰۱۱۰۲۲	اعطای کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی	ستاد		۵۹۶,۰۰۰	۳۲۰,۵۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۵۲۰,۵۰۰		۱,۱۰۰,۰۰۰
۱۳۰۴۰۱۱۰۲۶	ارتقای شاخص‌های نظارتی و احصای حقوق دولتی معادن از طریق مکانیزاسیون و سامانه‌های اطلاعاتی	ستاد/ استان		۲۰۰,۰۰۰	۸۴,۰۰۰	۵۰,۵۶۰	۱۳۴,۵۶۰		۲۷۰,۰۰۰
۱۳۰۴۰۱۱۰۲۳	ایجاد، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های مناطق مجاور محدوده‌های معدنی (موضوعه تبصره «۶» ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن)	استان	۶,۸۰۰,۰۰۰	۷۱۴,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	.	۳۶۰,۰۰۰	۸,۰۵۰,۰۰۰	۹۶۶,۰۰۰
۱۳۰۴۰۱۱۰۲۵	ایجاد زیربناهای لازم در معادن بزرگ و مناطق معدنی	ایمیدرو		۲۰۰,۰۰۰	۱۷۸,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰		۱,۱۵۰,۰۰۰
۱۳۰۴۰۱۱۰۲۸	تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	ایمیدرو		۱,۹۰۰,۰۰۰	۹۱۴,۵۶۰	۹۸۵,۴۴۰	۱,۹۰۰,۰۰۰		۱,۱۰۴,۰۰۰
	جمع کل		۶,۸۰۰,۰۰۰	۴,۷۶۰,۰۰۰	۲,۳۷۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۳,۸۷۰,۰۰۰	۸,۰۵۰,۰۰۰	۶,۴۴۰,۰۰۰

ج) صنعت پتروشیمی

ذیل فصل صنعت و معدن دو طرح تملک دارایی سرمایه‌ای کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن غرب و مرکز به‌عنوان طرح‌های قابل اجرا با مشارکت بخش خصوصی در قالب تبصره «۱۹» معرفی شده‌اند. در جدول ۱۰ عملکرد مالی تا پایان سال ۱۳۹۷ و پیش‌بینی منابع در سال ۱۳۹۹ ارائه شده است.

جدول ۱۰. اعتبار طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای طرح‌های کمک به احداث خط لوله اتیلن غرب و مرکز در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹
(میلیارد ریال)

شماره طبقه‌بندی جدید و قدیم	عنوان طرح	اهداف کمی طرح	مقدار (کیلومتر)	سال شروع - خاتمه	عملکرد تا پایان سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	درصد تغییر	جمع کل
۱۳۰۴۰۱۱۰۱۲	کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن به شهرهای مهاباد، سنندج .. ممسنی	احداث خط لوله انتقال اتیلن	۲۱۰۰	۱۳۸۳ - ۱۴۰۱	۴۶۴۶	۲۵۳	۱۵۰	-۴۰/۷	۸۹۵۵/۷
۱۳۰۴۰۱۱۰۱۳	کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن مرکزی	احداث خط لوله گاز اتیلن	۶۰۰	۱۳۸۸ - ۱۴۰۱	۱۷۸/۸	۸	۵	-۳۷/۵	۵۰۸/۶

مأخذ: محاسبات تحقیق براساس لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور.

همان‌طور که از آمار جدول ۱۰ مشخص است تا پایان سال ۱۳۹۷ از محل بودجه عمومی کشور حدود ۵۲ درصد منابع پیش‌بینی شده برای طرح اختصاص داده شده است. با توجه به اینکه بخشی از منابع مالی این طرح از منابع داخلی شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأمین می‌شود، پیشرفت فیزیکی طرح تا پایان سال ۱۳۹۷ به‌طور متوسط حدود ۸۲ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۸ معادل ۲۲۰ میلیارد ریال اوراق خزانه به طرح تخصیص داده شده است که عملکردی نداشته است (تخصیص اخیراً انجام شده است) با توجه به محدودیت منابع دولت در سال ۱۳۹۹ بودجه پیش‌بینی شده برای این طرح در سال ۱۳۹۹ نسبت به مصوب سال ۱۳۹۸ بیش از ۴۰ درصد کاهش دارد.

درخصوص خط لوله اتیلن مرکز تا پایان سال ۱۳۹۷ حدود ۳۵ درصد از منابع این طرح پرداخت شده است که براساس آخرین وضعیت عملکرد موجود (دی‌ماه سال ۱۳۹۳) حدود ۲۳ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است. منابع پیش‌بینی شده برای این طرح نیز نسبت به مصوب سال ۱۳۹۸ کاهش یافته است.

جمع‌بندی و ارائه پیشنهاد

نقش کلیدی بخش صنعت و معدن در ایجاد ارزش افزوده و اشتغال‌زایی، توجه بیشتری در تخصیص منابع مالی بودجه عمومی کشور به این بخش را می‌طلبد. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که در بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای رقم اسمی پیش‌بینی شده برای فصل صنعت و معدن حدود ۲۵ درصد رشد داشته است. این در حالی است که بررسی میزان اعتبارات تخصیص داده شده در سال ۱۳۹۸ گویای آن است که در عمل سهم بخش صنعت و معدن از منابع بودجه عمومی کشور به مراتب کمتر از ارقام مصوب است. در خصوص عملکرد بند «الف» تبصره «۱۸» نیز نتایج این گزارش نشان می‌دهد که علاوه بر عملکرد ضعیف این تبصره در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ منابع پیش‌بینی شده برای سال ۱۳۹۹ نیز روند کاهشی دارد.

عدم تخصیص ۱۰۰ درصدی درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن برای هزینه‌کرد در موضوعات مشخص شده در بند «پ» ماده (۴۳) قانون برنامه ششم توسعه کشور نیز موجب ایجاد چالش‌هایی برای بخش معدن و صنایع معدنی کشور شده است. این مسئله موجب کند شدن روند اکتشافات معدنی، ایجاد و توسعه زیرساخت‌های معدنی، کاهش ایمنی معادن به‌ویژه معادن زیرزمینی زغال‌سنگ، تعطیلی و یا کاهش ظرفیت تولید معادن کوچک و متوسط خواهد شد. با در نظر گرفتن این مسئله که بخش معدن و صنایع معدنی ایران در دوران تحریم توانسته است تا با استفاده از راهکارهای مختلف حدود ۲۰ درصد از صادرات غیرنفتی کشور را به‌خود اختصاص دهد و میزان تولید در اکثر محصولات معدنی و فلزی با رشد همراه بوده است، عدم حمایت از این بخش و هزینه‌کرد درآمدهای بخش معدن در سایر بخش‌ها، موجب کند شدن روند رشد و توسعه در این بخش در سال‌های آتی خواهد شد.

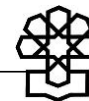
پیشنهادها

پیشنهاد اصلاح بند «ه» تبصره «۷»

بعد از کلمه «تهاتر» عبارت «و یا در سقف بند «الف» تبصره «۳» این قانون نسبت به اعطای خطوط اعتباری تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) یا تضامین برای طرح‌های اشتغال‌زا با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم اقدام کند» اضافه شود.

بند «ه»

به دولت اجازه داده می‌شود مطالبات قبل از سال ۱۳۹۷ سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، بابت مشارکت در تأمین سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن و همچنین مطالبات سازمان‌های مذکور و وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه بابت سهم متعلق به آنها از واگذاری سهام مطابق قوانین مربوط را با بدهی این سازمان‌ها به دولت بابت «سود سهام» و «مالیات» تا سقف هفت هزار و هشتصد میلیارد (۷,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به‌صورت جمعی - خرجی از

طریق گردش خزانہ تہاتر و یا در سقف بند «الف» تبصرہ «۳» این قانون نسبت بہ اعطای خطوط اعتباری تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) یا تضامین برای طرح‌های اشتغال‌زا با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم اقدام کند.

پیشنہاد اصلاح بند «و» تبصرہ «۹»

عبارت «شہرک‌ها و نواحی صنعتی» پس از عبارت «جہاد دانشگاہی» اضافہ شود.

بند «و»

بہ منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی، فناوری و مہارتی، اعتبارات قانون استفادہ متوازن از امکانات کشور برای ارتقای مناطق کمتر توسعه‌یافتہ مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰، قابل اختصاص بہ دانشگاہ‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پارک‌های علم و فناوری، مراکز آموزش فنی و حرفہ‌ای، جہاد دانشگاہی و شہرک‌ها و نواحی صنعتی مستقر در استان نیز است.

شماره مسلسل: ۱۶۸۲۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور ۳۳. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه صنعت و معدن)

تهیه و تدوین کنندگان: فاطمه میرجلیلی، ابراهیم مقصودی، مهدی صادق احمدی، سعید شجاعی، بابک بهادری

مدیران مطالعه: بابک بهادری، سعید شجاعی

اظهار نظر کننده: محمدتقی فیاضی

ناظران علمی: حسین افشین، علی اصغر اژدری

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه ۱۳۹۹

۲. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰